

فصل اول

مشخصات کلی برنامه آموزشی

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

رشته بهداشت حرفه‌ای





۱- تعریف رشته و مقطع مربوطه:

مقطع و نام رشته به زبان فارسی: کارشناسی ارشد ناپیوسته بهداشت حرفه‌ای

مقطع و نام رشته به زبان انگلیسی: Occupational Health (M.Sc.)

- تعریف رشته: بهداشت حرفه‌ای عبارت از علمی، که عوامل مخاطره آمیز موجود در محیط‌های شغلی را پیش بینی، شناسایی، ارزیابی و کنترل می نماید. سلامت جسمی، روانی و اجتماعی شاغلین را در بالاترین سطح ممکن حفظ و ارتقاء می بخشد، حفاظت و ایمنی در برابر مخاطرات ناشی از عوامل مختلف زیان آور موجود در محیط کار را تامین می نماید و شاغلین را به تناسب توانایی جسمی و روانی آنان با شغل تطبیق و بکار می گیرد.

۲- تاریخچه رشته و پیشرفت‌های جدید:

الف) اجرائی:

تا قبل از سال ۱۳۶۲ وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت وقت مشترکاً بر نیروی کار و محیط کار نظارت و مراقبت داشتند. به منظور جلوگیری از دوباره کاری و ارتقاء کیفیت ارائه خدمات برای حفظ و بالابردن سلامت شاغلین، طی مصوبه مورخ ۶۲/۱۰/۳ در هیئت دولت، مسائل بهداشتی محیط کار و کارگر، از وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شناخته شد و جهت انجام این وظیفه خطیر، اداره کل بهداشت حرفه‌ای تشکیل و مسئولیت حفظ و ارتقای سلامت نیروهای شاغل کشور در حرف گوناگون جامعه را عهده دار گردید و باتوجه به تصویب قانون جدید کار توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۶۹، به حکم ماده ۸۵ قانون کار، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی عهده دار بهداشت و درمان کارگران و وزارت کار و امور اجتماعی مسئول ایمنی کارگران گردید.

ب) آموزشی:

رشته بهداشت حرفه‌ای اولین بار به نام پرستار صنعتی تاسیس شد. نام این رشته در سال ۱۳۵۲ به بهداشت صنعتی تغییر یافته و در سال ۱۳۶۵ اولین دوره کارشناسی ارشد این رشته در دانشکده بهداشت دانشگاه تهران تشکیل شد. همزمان نیز رشته ایمنی و بهداشت کار در مدرسه عالی حفاظت و بهداشت کار نیز راه اندازی شد. این رشته در انقلاب فرهنگی مورد بازنگری قرار گرفت و در سال ۱۳۶۱ اولین دوره در مقطع کاردانی در دانشگاه تهران دانشجو پذیرفت. در سالهای بعد دانشگاه‌های بزرگی همچون شهیدبهشتی و اصفهان در مقطع

کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دانشجو پذیرفته و هم اکنون در برخی از دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور دانشجو در مقاطع کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی (Ph.D.) مشغول به تحصیل هستند.

۳- ارزش ها و باورها:

با تعهد به رسالت و ارزشهای حاکم در قانون اساسی و قوانین مصوب بالاخص قانون کار جمهوری اسلامی ایران و تامین سلامت نیروی کار و با در نظر گرفتن اولویتهای ملی و تعهدات بین المللی، به خدمت گرفتن نتایج پژوهشها، استفاده از آخرین اطلاعات، بکارگیری جدیدترین فن آوریهای مناسب در این رشته، و همچنین با شناسایی عوامل زیان آور شغلی، عوامل تهدیدکننده ایمنی در محیط کار و به کارگیری کارکنان در محیط های شغلی سازگار با توانائیهای جسمی و روانی آنان و انطباق کار با انسان و بالعکس، می توان به مقوله مهم « سلامت » دست یافت.

در مجموع ارزشهایی که این رشته برای انسان قائل است شامل جلب رضایت او بر مبنای کیفیت می باشد. شاخص های ارزشها مشتمل بر تفاوت های فردی، حفظ و ارتقاء سلامتی، کیفیت مشارکت، مشتری محور و مشتری گرا بودن است.

۴- رسالت (Mission):

ماموریت رشته، تربیت دانش آموختگانی است که بتوانند با پیش بینی، شناسایی، ارزیابی و کنترل عوامل مخاطره آمیز محیط های شغلی، سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی نیروی کار را تامین و ارتقاء بخشیده و نسبت به پیشگیری از آسیبهای شغلی و تطابق نیروی انسانی با کار و بالعکس اقدام بایسته بعمل آورند.

۵- چشم انداز (Vision):

تعهد به رسالت و ارزشهای حاکم بر قانون اساسی و توسعه برنامه های علمی و فنی، راهنمای اقدامات این رشته آموزشی است. این برنامه آموزشی کوشش می نماید که از طریق راهبردهای آموزشی، پژوهشی و مدیریتی نیروی انسانی مناسب را تربیت نموده و باتاکید بر تعهد ملی و محلی در این رشته موجب تامین بهداشت و سلامت شغلی نیروی کار و ایمنی در محیط کار گردد.



۶- اهداف کلی (Aims):

الف) آموزش و پژوهش در دانشگاهها، موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی
ب) ارائه خدمات بهداشت و ایمنی محیط کار، هدایت و مشاوره در عرصه های صنعتی، کشاورزی، معادن و سایر محیط های شغلی

۷- نقش دانش آموختگان:

الف) آموزشی

ب) پژوهشی

ج) خدماتی

د) مدیریتی

هـ) مشاوره ای

۸- وظایف حرفه ای دانش آموختگان (Task Analysis)

الف) آموزشی: آموزش میدانی نحوه پیش بینی، شناسایی، ارزیابی و کنترل عوامل مختلف زیان آور شغلی در حرف و فرآیندهای گوناگون شغلی.

ب) پژوهشی: مشارکت در طرحهای پژوهشی

ج) خدماتی: پیش بینی، شناسایی، ارزیابی و کنترل و ارائه راه حل های مناسب برای رفع و یا کاهش عوامل زیان آور رایج در محیط های شغلی

د) مدیریتی: اداره و نظارت بر فعالیتهای اجرائی مرتبط با بند «ج»

هـ) مشاوره ای: انجام مشاوره های فنی و تخصصی مرتبط با بند «ج» و نحوه مستندسازی های لازم در تهیه تدوین استانداردهای شغلی

۹- استراتژی های اجرایی برنامه (استراتژیهای کلی آموزشی):

این برنامه با اتکاء بر آموزش های عملی و میدانی متناسب با کم و کیف دروس و شرایط حاکم انجام می شود و می بایست با استفاده از فناوریهای آموزشی روزآمد در توانمندسازی دانشجویان اقدام شود.



۱۰- شرایط و نحوه پذیرش دانشجو :

رشته های مورد پذیرش : کارشناسی در رشته های بهداشت حرفه ای، بهداشت محیط، ایمنی صنعتی، بهداشت صنعتی (کلیه فارغ التحصیلان رشته بهداشت صنعتی خارج و داخل کشور)
کارشناسی در رشته های فنی مهندسی: شامل رشته های مکانیک (گرایش سیالات)، مهندسی صنایع (گرایش فنی) فیزیک (کلیه گرایشها)، شیمی (کلیه گرایشها)، زیست شناسی (گرایش عمومی)، زیست شناسی سلولی ملکولی (کلیه گرایشها)

- مواد امتحانی و ضرایب آنها :



۵	○ بهداشت حرفه ای
۲	○ فیزیک
۲	○ شیمی
۱	○ فیزیولوژی و آناتومی
۲	○ زبان عمومی

- جهت کسب اطلاعات از آخرین تغییرات در مدارک تحصیلی مورد پذیرش و مواد امتحانی و ضرایب آزمون ورودی هر سال تحصیلی، به دفترچه آزمون کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته های علوم پزشکی مربوط به آن سال تحصیلی مراجعه شود.

۱۱- رشته های مشابه در داخل کشور :

رشته های مشابه وجود ندارد لکن رشته های مرتبط عبارتند از: ایمنی صنعتی، طب کار، سم شناسی

و HSE

۱۲- رشته های مشابه در خارج از کشور :

1. Environmental Toxicology
2. Occupational Health
3. Occupational Safety
4. HSE
5. Industrial Hygiene
6. Occupational Medicine

۱۳- شرایط مورد نیاز برای راه اندازی رشته :

بر اساس شرایط و ضوابط دفتر گسترش و ارزیابی آموزش پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد.

۱۴- موارد دیگر (مانند بورسیه شدن دانشجویان ...):

ندارد



تاریخ: ۱۳۹۵/۰۹/۰۵
شماره: ۱۳۹۵/۰۹/۰۵

رشته: تخصصی

رشته: تخصصی

